

Izobraževanje na daljavo

V času izrednih razmer smo se soočili z digitalizacijo vzgojno-izobraževalnega procesa tudi v slovenskih šolah. Čez noč smo zaprli šole in pouk prestavili na splet. Za marsikoga je bil to povsem nov način dela. Izkušnje, ki smo jih pridobili v času spremenjenih okoliščin, pa bomo s pridom uporabili po vrnitvi v šole.

Šole, ki so imele veliko izkušenj z izobraževanjem v digitalnih okoljih, so hitro prebrodile začetne težave pri vzpostavitvi stika z učenci na daljavo. V podporo pri uporabi različnih spletnih okolij in orodij smo svetovalci in učitelji, ki smo bili veščji uporabe, pripravili predstavitve in vodiče za smiselno rabo. Pripravljali smo gradiva za didaktično podporo pri uporabi kompleksnih učnih okolij in različnih orodij in aplikacij ter jih objavljali v Sodelov@lnici Razredni pouk.

Za uspešen učni proces je pomembno ohranjanje stika z učenci in učno okolje, ki omogoča izmenjavo informacij v vse smeri. Šole so najpogosteje uporabljale spletna učna okolja MS Office

365, Učilnice Google in učilnice Moodle (Izobraževanje na daljavo 2020). Pri izobraževanju na daljavo se prilagodi učni proces z vidika uporabe drugih komunikacijskih kanalov. Način delovanja sledi načelu ohranjanja zdravja z vidika zdravstvenih priporočil v času epidemije in splošnih priporočil za delo v spletnem okolju, pri čemer se skrb nameni varovanju digitalne identitete in dobremu počutju na spletu (Reimers in Schleicher 2020). V praksi je intenzivno potekalo razvijanje inovativnih pristopov k poučevanju in učenju z uporabo različnih digitalnih orodij in aplikacij, pri čemer so bili v raznovrstnih digitalnih dejavnostih uresničevani cilji učnih načrtov.

V prvem koraku se je pozornost usmerila predvsem na področje dostopa in vključenosti vseh učencev, saj marsikdo ni imel enakih možnosti sodelovanja pri spletnem pouku, zlasti na demografsko ogroženih območjih Slovenije. Hkrati je potekalo intenzivno ozaveščanje s področja etike, empatije, zasebnosti in varnosti. Z vidika samostojnega učnega dela učencev pri izobraževanju na daljavo je potekalo tudi tesno sodelovanje s starši, ki so po najboljših močeh sodelovali pri vzpostavitvi in ohranjanju stikov šole z učenci in ustvarjali uspešen trikotnik sodelovanja. V času izobraževanja na daljavo se je okrepila vez med starši in otroki. Starši izražajo, da bolje poznajo otrokove aktivnosti na spletu in njihova ravnanja. Pri razporejanju časa v dnevno za različne otrokove aktivnosti namenijo skrb tudi digitalnemu oddihu, s katerim skrbimo za zdravo razmerje med aktivnostmi v resničnem in virtualnem svetu (Poročilo mednarodnega projekta Izobraževanje za digitalno državljanstvo 2020).

Učiteljevo načrtovanje

izobraževanja na daljavo temelji na pregledu realizacije in izboru ključnih ciljev in standardov za učni proces. V nadaljevanju je, z upoštevanjem zdravstvenih priporočil, sledilo načrtovanje učnega sklopa ob uporabi digitalne tehnologije z opredelitvijo namena učenja izbranih ključnih ciljev, izbor dokazov o učenju, organiziranje raznolikih dejavnosti v podpro učenju, temeljit razmislek o ocenjevanju in samoevalvacija izpeljanega vzgojno-izobraževalnega procesa. V času izobraževanja na daljavo je bilo treba temeljito premisliti o uporabi orodij in aplikacij za celovito delovanje v spletnem razredu. Pomembno vlogo pri delu z učenci na razredni stopnji so imela raznolika orodja, ki omogočajo asinhrono in sinhrono delo z učenci ter omogočajo večsmerno komunikacijo. Za uresničevanje VIZ ciljev so bila ključna različna e-gradiva in orodja za ustvarjanje digitalnih vsebin. Potrebne so bile aplikacije za dajanje povratnih informacij, preverjanje znanja, za izmenjevanje gradiv in različni skrajševalniki povezav. Za podporo pri poučevanju so bile posodobljene tudi Smernice za uporabo IKT Razredni pouk, v katerih so didaktična priporočila za posamezne predmete na razredni stopnji in vrsta uporabnih povezav. Objavljene so v Sodelov@lnici Razredni pouk, v kateri je objavljena tudi vrsta raznolikih gradiv in usmeritev za delo na razrednem pouku v času izobraževanja na daljavo.

Z izkušnjo izobraževanja na daljavo se je naš šolski prostor močno spremenil in v vzgojno-izobraževalni proces je bilo vpeljanih mnogo dobrih poučevalnih praks z uporabo digitalne tehnologije.

Slika 1: Smernice za uporabo IKT Razredni pouk.

KORAKI NAČRTOVANJA IZOBRAŽEVANJA NA DALJAVO

1. ANALIZA REALIZACIJE UČNEGA PROCESA

PREGLED REALIZACIJE KLJUČNIH CILJEV IN STANDARDOV / PRIČAKOVANIH DOSEŽKOV ZNANJA UČNEGA NAČRTA

IZBOR KLJUČNIH CILJEV IN STANDARDOV / PRIČAKOVANIH DOSEŽKOV CVSEBINSKIH IN PROCESNIH V OBDOBJU IZOBRAŽEVANJA NA DALJAVO

2. NAČRTOVANJE UČNEGA SKLOPA IND

1. NAMEN UČENJA UČNEGA SKLOPA

KAJ JE BISTVO UČNEGA SKLOPA, ZAKAJ SE TEGA UČIMO?

2. KLJUČNI CILJI, STANDARDI / PRIČAKOVANI DOSEŽKI

IZBOR CILJEV, KI SO POMEMBNI, DA JIH UČENEC / DIJAK USVOJI V ČASU IND?

KAJ NAJ BI UČENCI / DIJAKI ZNALI, RAZUMELI, RAZVILI, BILI SPOSOBNI NAREEDITI NA DALJAVO?

4. DOKAZI O UČENJU

KAKO BODO UČENCI ZNANJE, SPRETNOSTI IZKAZALI NA DALJAVO?

5. DEJAVNOSTI V PODPORO UČENJU

KAKO BOMO SPOBILIKOVALI KRITERIJE USPEŠNOSTI NA DALJAVO? S KATERIMI DEJAVNOSTMI BODO UČENCI / DIJAKI DOSEGLI NAMENE UČENJA? KAKO BODO DEJAVNOSTI POTEKALE (SINHRONO, ASINHRONO)? KAKO BO POTEKALA KOMUNIKACIJA? KAKO BODO SODELOVALI? KAKO BOMO PODAJALI POVRATNO INFORMACIJO NA DALJAVO (UČITELJ UČENCU, UČENCI DRUG DRUGEMU IN UČENEC SAM SEBI)? KAKO BO POTEKALA REFLEKSIJA / EVALVACIJA?

6. OD NAČRTOVANJA DO OCENJEVANJA

KAJ IN KAKO BOM SPREMLJAL, PREVERJAL, OCENJEVAL IN OB TEM PODAJAL POVRATNO INFORMACIJO?

7. EVALVACIJA

KAJ JE USPELO DOBRO? KAJ BI SPREMENIL? KAKO BI PRIHODNJČ NAČRTOVAL V ČASU IZOBRAŽEVANJA NA DALJAVO?

NAČRTOVANJE JE KLJUČ DO USPEHA!

NAČRTOVANJE IZOBRAŽEVANJA NA DALJAVO
refleksija in evalvacija

Slika 2: Koraki načrtovanja izobraževanja na daljavo.

Viri in literatura:

Izobraževanje na daljavo. (2020). Delovno gradivo raziskovalne skupine Zavoda RS za šolstvo.

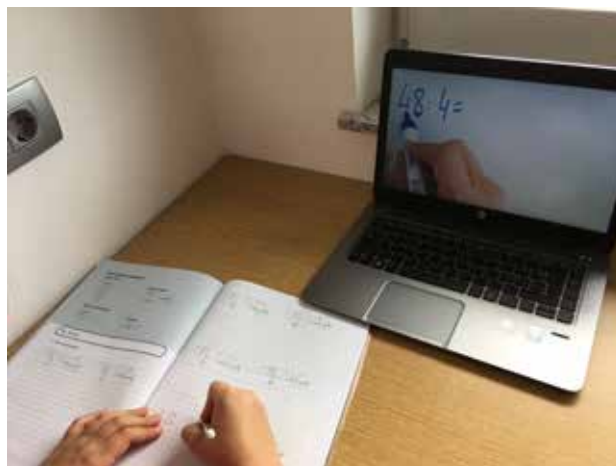
Dolar, M., Novak, L., Vršič, V. (2020). *Smernice za uporabo IKT Razredni pouk*. Pridobljeno 25. 4. 2020 s <https://www.zrss.si/strokovne-resitve/digitalna-bralnica/podrobno?publikacija=161>.

Slovensko izobraževalno omrežje (2020). *Sodelov@Inica Razredni pouk*. Pridobljeno 5. 6. 2020 s <https://skupnost.sio.si/course/view.php?id=10021>.

Poročilo mednarodnega projekta Sveta Evrope Izobraževanje za digitalno državljanstvo (2020). Zavod RS za šolstvo.

Reimers, F. M., Schleicher, A. (2020). *A framework to guide an education response to the COVID-19 Pandemic of 2020*. Secretary-General of the OECD. Pridobljeno 15. 4. 2020 s www.oecd.org/termsandconditions.

UNESCO COVID-19 (b. d.). *Education Response*. Education Sector issue notes, 21. Pridobljeno 20. 4. 2020 s <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse>.

Slika 3: Sodelovanje pri spletnem pouku